

Ni Bishop Keith B. McMullin

Ikaduhang Magtatambag sa Presiding Bishopric

Ang Atong Dalan sa Katungdanan

Ang katungdanan wala magkinabanglan og kabingpit, apan kini nagkinabanglan og kakugi. Dili kini mabitungod sa kon unsa ang legal; kini mabitungod sa kon unsa ang mabiyason

Usa kini ka samok nga kalibutan. Panagsungi ug kadaut anaa bisan asa. Usahay ingon og ang katawhan mismo nahulga.

Sa tagna sa atong panahon, ang Ginoo miingon, “Ang mga langit mokurog, ug usab ang yuta; ug dako nga mga katalagman nga moabut taliwala sa mga katawhan, *apan ang akong mga katawhan Ako mopatunbay.*”¹ Kita kinahanglang magbaton og dakong kahupayan niini nga saad.

Bisan og ang kadaot hingpit nga makasamok “sa naandan [natong mga paagi],”² dili kini sa hangtud magbilin og pagkagusbat sa atong kinabuhi. Kini maka “kutaw [kanato] sa paghinumdom,”³ “makapukaw [kanato] ngadto sa usa ka balatian sa [atong] katungdanan ngadto sa Dios,”⁴ ug magpabilin kanato “sa dalan sa ... [atong] katungdanan.”⁵

Didto sa Holland atol sa Ikaduhang Gubat sa Kalibutan, ang Casper ten Boom nga pamilya migamit sa ilang panimalay isip tagoanan niadtong gipangita sa mga Nazi. Kini ang ilang paagi sa pagpuyo sa ilang Kristohanong pagtuo. Upat ka sakop sa ilang pamilya namatay tungod sa paghatag niini nga dangpanan. Si Corrie ten Boom ug ang

iyang igsoon nga babaye, si Betsie, nagpuyo sa kalisang sulod sa pipila ka bulan sa dautan kaayo nga Kampo sa Ravensbruck. Si Betsie didto namatay—si Corrie nakalahutay.

Sa Ravensbruck, si Corrie ug Betsie nakakat-on nga ang Dios motabang kanato sa pagpasaylo. Human sa gubat, si Corrie determinado sa pagpaambit niini nga mensahe. Sa usa ka okasyon, bag-o lang siyang namulong sa usa ka grupo sa mga tawo sa Germany nga nag-antus sa dautang epekto sa gubat.

Ang iyang mensahe mao, “Ang Dios mopasaylo.” Nianang higayuna ang kaminud-anon ni Corrie ten Boom midala og panalangin.

Usa ka tawo miduol kaniya. Si Corrie nakaila kaniya nga usa sa dagmalan kaayo nga gwardya sa kampo. “Ikaw naghisgot og Ravensbruck sa imong pagpamulong,” siya miingon. “Usa ako ka gwardya didto. Apan sukad nianang higayuna, nahimo na ako nga Kristyano. Nasayud ako nga ang Dios mipasaylo na kanako sa mga pagpangdagmal nga akong gibuhat didto. Siya mitunol sa iyang kamot og nangutana. “Mapasaylo mo ba ako?”

Si Corrie ten Boom dayon miingon:

“Dili unta daghang mga gutlo ang iyang pagbarug didto—kamot gitunol—apan alang kanako ingon og pipila ka oras samtang ako nanglimbasog sa labing malisud nga butang nga akong mabuhat.

“... Ang mensahe nga ang Dios mopasaylo adunay ... kondisyon: nga atong pasayloon kadtong nakapasakit kanato... .

“... ‘Tabangi ako!’ ako nag-ampo sa hilum. ‘Ako makaalsa sa akong kamot. Ako makahimo niana. Ihatag kanako kana nga pagbati.’

“... Sa kalit lang, nga walay paghuhuna, akong gitunol ang akong kamot ngadto sa usa nga nagtunol diri kanako. Sa dihang gibuhat nako, usa ka dili katuohang butang ang nahitabo. Ang kainit nagsugod sa akong abaga, mikatay paubos sa akong kamot, midagayday sa nag-abut namong mga kamot. Ug dayon kining makaayo nga kainit ingon og misanap sa tibuok nakong pagkatawo, nagdala og mga luha sa akong mga mata.

“‘Gipasaylo ko ikaw, igsoon!’ mihilak ako ‘Uban sa tibuok kong kasingkasing.’

Taud-taud nga naglamanohay ang among mga kamot, ang kanhi gwardya ug ang kanhi binilanggo. Wala pa ako makasinati og gugma sa Dios nga hila-bihan ka kusog, nga sama niadto nga akong nasinati.”⁶

Alang niadtong naglikay sa dautan ug nagpuyo nga matarung, kinsa nangingkamot sa usa ka mahayag nga adlaw ug maghupot sa mga kasugoan sa Dios, magkaanam og kaarang-arang ang mga butang bisan pa sa trahedyang

Ang Manluluwas mipakita kanato sa dalan. Gikan sa Getsemani, sa krus, ug sa lubnganan, Siya mibangon nga madaugon, nagdala og kinabuhi ug paglaum kanatong tanan. Siya miagda kanato, “Dali, sunod kanako.”⁷

Si Presidente Thomas S. Monson mitambag: “Kon kita buot nga maglakaw nga pinataas ang ulo, kinahanglan mohimo kita sa atong kontribusyon sa kinabuhi. Kon kita kinahanglang mohuman sa atong padulnganan ug mobalik sa pagpuyo uban sa atong Amahan sa Langit, kinahanglan maghupot kita sa Iyang kasugoan ug ipahiyon ang atong mga kinabuhi ngadto sa Manluluwas. Sa pagbuhat niini, dili lamang kita makakab-ot sa atong tumong sa kinabuhing dayon, apan mabiyaan usab nato ang kalibutan nga mas buhong ug mas maayo kaysa niadtong wala kita *magpuyo ug magbubab* sa atong mga katungdanan.”⁸

Diha sa Balaan nga Biblia mao kining dinasig nga mga pulong: “Atong paminawon ang panapos sa kinatibukang butang: Kahadloki ang Dios, ug bantayi ang iyang mga sugo: kay *kini mao ang tibuok nga katungdanan sa tawo.*”⁹

Unsa Kining Butanga nga Gitawag og Katungdanan?

Ang *katungdanan* nga akong gipamulong mao ang gilauman nga atong buhaton ug mamahimong mao. Kini usa ka moral nga mahinungdanong pagtawag gikan sa mga indibidwal ug sa mga komunidad nianang husto,

matuod, ug halangdon. Ang katungdanan wala magkinahanglan og kahingpit, apan kini nagkinahanglan og kakugi. Dili kini mahitungod sa kon unsa ang legal; kini mahitungod sa kon unsa ang mahiyason. Wala kini iredeserba ngadto sa bantugan o taas og posisyon apan hinoon nag-agad sa usa ka pundasyon sa personal nga responsibilidad, kaligdong, ug kaisug. Ang pagbuhat sa katungdanan sa usa ka tawo usa ka pagpakita sa hugot nga pagtuo sa usa ka tawo.

Si Presidente Monson miingon mahitungod niini: “Akong gimahal ug gikalipay ang bililhon nga pulong nga *katungdanan.*”¹⁰ Alang sa mga miyembro sa Simbahan ni Jesukristo, ang atong dalan sa katungdanan mao ang paghupot sa atong mga saad sa adlaw-adlaw nga kinabuhi.

Alang kang Kinsa ug Unsa nga Katungdanan ang Angay Natong Buhaton?

Una, ang atong dalan sa katungdanan mao ang sa Dios, ang atong Mahangturong Amahan. Siya ang tigpasiugda sa plano sa kaluwasan, “ang tigporma sa langit ug sa yuta,” ang naglalang ni adan ug Eva.¹¹ Siya ang tinubdan sa kamatuoran,¹² ang larawan sa gugma,¹³ ug ang rason nganong adunay pagtubos pinaagi ni Kristo.¹⁴

Miingon si Presidente Joseph F. Smith: “Tanan nga anaa kanato naggikan sa [Dios].... Diha ug sa atong mga kaugalingon kita mga walay kinabuhi mga piraso sa lapok lamang. Kinabuhi,

salabutan, kaalam, paghukom, gahum sa pagpangatarungan, tanan mga gasa sa Dios ngadto sa mga anak sa tawo. Siya mihatag kanato sa atong pisikal nga kusog ingon man usab sa atong mga gahum sa kaisipan. ... Kita kinahanglan nga magrespeto sa Dios uban sa atong salabutan, uban sa atong kusog, uban sa atong pagsabut, uban sa atong kaalam, ug sa tanan nga gahum nga atong gihuptan. Kita kinahanglang magtinguha sa pagbuhat og maa-yo sa kalibutan. *Kini ang atong katungdanan.*”¹⁵

Ang tawo dili makahimo sa iyang katungdanan ngadto sa Dios nga Amahan nga dili magbuhat sa iyang katungdanan ngadto sa Anak sa Dios, si Ginoong Jesukristo. Ang pagtahud sa usa nagkinahanglan og pagtahud alang sa uban, kay ang Amahan adunay gitudlo nga niana lamang ug pinaagi sa pangalan ni Kristo nga ang usa ka tawo hingpit nga makatuman sa iyang talahuron nga mando.¹⁶ Siya ang atong Ehemplo, atong Manunubos, ug atong Hari.

Samtang ang mga lalaki ug mga babaye ug mga batang lalaki ug mga batang babaye magbuhat sa ilang katungdanan ngadto sa Dios, bation nila nga madasig sa pagbuhat sa ilang katungdanan sa usag usa, sa ilang pamilya, sa ilang simbahan ug nasud, sa tanang butang nga gisalig sa ilang pag-amuma. May katungdanan sila nga angay buhaton sa pagpalambo sa ilang mga talento ug mamahimong matinu-manon sa balaod, buotan nga mga

tawo. Mahimo silang mapainubsanon, masinugtanon, ug dali mahangyo. Ang kamapailubon mobuntog sa indulhensya; ang pagkamatinumanon mogiya sa ilang kakugi. Ang kalinaw moabut kani-la. Ang mga tagilungsod mahimong maunungon, ang mga komunidad mahimong manggiloy-on, ug ang manag-silingan mahimong manag-higala. Ang Dios sa langit nahimuot, ang kalibutan napakalma, ug kining kalibutan mahimo nga usa ka maayong dapit.¹⁷

Unsaon Nato sa Pagkahibalo sa Atong Dalan sa Katungdanan Taliwala sa Krisis?

Mag-ampo kita! Mao kini ang siguradong paagi sa matag usa aron mahibalo; mao kini ang koneksyon nga naghatag ug kinabuhi sa matag usa ngadto sa langit. Miingon si Apostol Pedro, “Kay ang mga mata sa Ginoo nagasad-ong nga uyon sa mga matarung, ug ang iyang mga dalunggan gi-paabong sa ilang mga pangamuyo.”¹⁸

Ang mapainubsanon, sinsero, dinasig nga pag-ampo makapahimong manana sa matag usa kanato ang diosnon nga paggiya nga gikinahanglan kaayo nato. Si Brigham Young mitambag, “May mga higayon, ang mga tawo naglibug ug puno sa pag-amping ug kahasol ...; apan ang atong paghukom nagtudlo kanato nga *atong katungdanan ang pag-ampo*.”¹⁹

Si Jesus mitudlo:

“Kamo kinahanglan gayud nga magbantay ug mag-ampo kanunay tingali pa unya og masulod kamo sa pagtintal; ...

“Busa kamo kinahanglan gayud nga

mag-ampo sa kanunay ngadto sa Amahan sa akong ngalan;...

“Pag-ampo uban sa inyong mga banay ngadto sa Amahan, sa kanunay diha sa akong ngalan, aron ang inyong mga asawa ug ang inyong mga anak mapanalanginan.”²⁰

Aron mahimong epektibo ang mga pag-ampo, kinahanglan nga may panag-angay kini sa plano sa langit. Ang pag-ampo dala ang hugot nga pagtuo magdala og bunga kon kana nga panag-angay anaa, ug kini nga panag-angay anaa kon ang mga pag-ampo dinasig sa Espiritu Santo. Ang Espiritu mopahibalo unsa ang angay natong pangayoon.²¹ Kon wala kining dinasig nga paggiya, matipas kita ngadto sa “sayop nga pag-pangayo,”²² sa pagtinguha lamang sa atong kabubut-on ug dili sa “Iyang kabubut-on.”²³ Importante kini nga magiyahan sa Espiritu Santo samtang nag-ampo ingon man usab ang paglamdag nianang sama nga Espiritu samtang nagdawat og tubag sa pag-ampo. Kana nga pag-ampo nagdala sa mga panalangin sa langit tungod kay ang atong Amahan “nasayud na sa [atong] mga gikinahanglan, bisan gani sa wala pa [kita] makapangayo kaniya,”²⁴ ug Siya motubag sa matag sinsero nga pag-ampo. Sa katapusan, ang Amahan ug ang Anak mao ang misaad, “Pangayo, ug kamo pagahatagan; pangita, ug kamo makakaplag; pagtuktok, ug kamo pagaablihan.”²⁵

Ako mohatag sa akong pagpamatuod nga ang atong dalan sa katungdanan tataw nga gimarkahan sa dili mabulag nga hugot nga pagtuo ug

pagtuo sa Dios, ang Mahangturon nga Amahan, ug sa Iyang Anak, si Jesukristo, ug diha sa gahum sa pag-ampo. Kini nga dalan kinahanglan nga subayon sa tanang mga anak sa Dios kinsa nagmahal Kaniya ug nagtinguha sa paghupot sa Iyang mga kasugoan. Alang sa mga batan-on, kini modala ngadto sa personal nga kalampusan ug preparasyon; alang sa mga hingkod, kini modala ngadto sa nabag-o nga hugot nga pagtuo ug determinasyon; alang sa mga edaran nga henerasyon, kini modala ngadto sa hustong pananaw ug paglahutay sa pagkamatarung ngadto sa katapusan. Kini mosangkap sa matag matinud-anon nga pumapanaw uban sa kalig-on sa Ginoo, manali-pod kaniya gikan sa mga dautan niini nga panahon, ug tugahan siya og kahibalo “nga ang katapusan sa tanang butang [mao ang] Pagkahadlok ngadto sa Dios, ug paghupot sa Iyang kasugoan: *kay kini mao ang tibuok katungdanan sa tawo*.”²⁶ Sa pangalan ni Jesukristo, amen. ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. Moises 7:61; pagpasabut gidugang.
2. Joseph F. Smith, *Gospel Doctrine*, 5th ed. (1939), 156.
3. Mosiah 1:17.
4. Alma 7:22.
5. Helaman 15:5.
6. Corrie ten Boom, *Tramp for the Lord* (1974), 54–55.
7. Lucas 18:22.
8. Thomas S. Monson, gigamit uban sa pagtugot.
9. Ecclesiastes 12:13; pagpasabut gidugang.
10. Thomas S. Monson, “Duty Calls,” *Ensign*, Mayo 1996, 43.
11. Tan-awa sa Doktrina ug mga Pakigsaad 20:17–19.
12. Tan-awa sa Doktrina ug mga Pakigsaad 93:36.
13. Tan-awa sa 1 Juan 4:8.
14. Tan-awa sa Juan 3:16; Helaman 5:10–11.
15. Joseph F. Smith, sa Conference Report, Okt. 1899, 70; pagpasabut gidugang.
16. Tan-awa sa Moroni 10:32–33; Doktrina ug mga Pakigsaad 59:5.
17. Tan-awa sa Alma 7:23, 27.
18. 1 Pedro 3:12.
19. *Mga Pagtulun-an sa mga Presidente sa Simbahan: Brigham Young* (1997), 45; pagpasabut gidugang.
20. 3 Nephi 18:18–19, 21.
21. Tan-awa sa Doktrina ug mga Pakigsaad 50:29–30.
22. Santiago 4:3.
23. Mateo 6:10.
24. Mateo 6:8.
25. Mateo 7:7; tan-awa usab sa Hubad ni Joseph Smith, Mateo 7:12–13, sa appendix sa Biblia.
26. Ecclesiastes 12:13; pagpasabut gidugang.

